

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

01 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte: Timofti Vladimir

Judecători: Boico Victor, Cobzac Elena,

a examinat, admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de către avocatul Musteață Eugeniu în numele petiționarului Gumenița Fiodor prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 18 septembrie 2019.

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 14.10.2015 – 15.12.2015;

instanța de apel: 10.06.2019– 18.09.2019;

instanța de recurs: 26.02.2020 – 01.07.2020.

A C O N S T A T A T:

1. La 13 octombrie 2015, avocatului Manoli Grigori acționând în numele petiționarului Gumenița Fiodor s-a adresat cu plângere împotriva inacțiunilor procurorului în Procuratura r-lui Leova, Babenco Valeriu, ca rezultat al neexaminării cererii cu privire la scoaterea de sub urmărire penală din data de 18 august 2015 și împotriva inacțiunii Procurorului r-lui Leova, Baidaus Valentin, privind neexaminarea plângerii din 16 septembrie 2015.

2. Prin încheierea Judecătoriei Leova din data de 15 decembrie 2015 a fost admisă plângerea avocatului Manoli Grigori înaintată în interesele petiționarului Gumenița Fiodor. A fost anulată ordonanța de punere sub învinuire a lui Gumenița Fiodor adoptată de procurorul Valeriu Babenco la data de 29.07.2015. A fost anulată ordonanța Procurorului raionului Leova Valentin Baidaus din data de 24.11.2015, de respingere a plângerii formulate în conformitate cu prevederile art. 299¹ Cod de procedură penală al. Au fost declarate ca fiind ilegale acțiunile procurorului Valeriu Babenco la acțiunea procesuală de înaintare a învinuirii lui Gumenița Fiodor. Procurorul a fost obligat să lichideze încălcările depistate.

3. Încheierea Judecătoriei Leova din data de 15 decembrie 2015 a fost atacată cu recurs de către reprezentantul părții vătămate Kothe Reinald, Curjos Lilia prin care a solicitat casarea încheierii cu adoptarea unei noi hotărâri privind respingerea plângerii lui Gumenița Fiodor, punerea repetată sub urmărire penală a lui Gumenița Fiodor și obligarea

procurorului raionului Leova să lichideze încălcările menționate și să întreprindă acțiunile menționate de partea vătămată.

3.1 În recursul declarat reprezentantul părții vătămate Kothe Reinald, Curjos Lilia a menționat:

- încheierea este emisă contrar principiului contradictorialității în procesul penal, reglementat de art.24 Cod de procedură penală;
- consideră că este lipsită de motivare argumentarea procurorului precum că partea vătămată nu a fost dusă în eroare și nu sa ajuns la o reprezentare greșită a unei situații sau împrejurări;
- nu are putere de convingere nici ipoteza că cauza dată constituie un raport juridic civil, care ar putea fi soluționat direct în instanța de judecată, fapt combătut cu probele din materialul dosarului penal;
- sunt false și dubioase declarațiile făptuitorului Gumenița Fiodor;
- prima instanță nu sa expus în hotărâre, asupra prejudiciului cauzat acesteia.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 18 septembrie 2019, recursul declarat de către reprezentantul părții vătămate Kothe Reinald, Curjos Lilia a fost admis, casată încheierea, adoptată o nouă hotărâre, prin care a fost respinsă ca nefondată plângerea (suplimentar) formulată a avocatului Manoli Grigori în numele petiționarului Gumenița Fiodor.

3.1 Pentru a se pronunța, instanța de apel a stabilit că, nu pot fi reținute argumentele petiționarului Gumenița Fiodor din considerentul că a fost depusă de o persoană neîmputernicită, luând în considerație faptul că procura a fost eliberată reprezentantului Curjos Lilia la data de 13.05.2019 (f.d.113) și tradusă în limba de stat la data de 31.05.2019 (f.d.112), iar recursul împotriva încheierii judecătoreiei Leova din 15.12.2015 a fost depus la data de 03.06.2019, după ce a recepționat scrisoarea de însoțire nr.621/19 din 13.05.2019 împreună cu încheierea judecătoreiei Leova din 15.12.2015.

Instanța de apel mai stabilit că deși inițial, prima instanță în încheiere a indicat posibilitatea atacării în instanța ierarhic superioară a încheierii cu recurs, iar ulterior a emis încheiere de corectare a erorii indicând că încheierea nu se supune recursului, încheierea din 15.12.2015 se supune recursului deoarece implică consecințe de scoaterea persoanei de sub urmărirea penală. Soluția instanței de recurs se întemeiază pe dispozițiile art.449 alin. (1) pct.2) lit. b) Cod de procedură penală, iar în argumentarea respectivei soluții instanța de apel a menționat că, prin admiterea spre examinare a plângerii înaintate de către avocatul Manoli Grigori în interesele petiționarului Gumenița Fiodor, în ordinea prevăzută de art.313

Cod de procedură penală, a fost declanșat controlul judiciar al procedurii de urmărire penală, care constă în verificarea de către o instanță independentă și imparțială, sesizată în modul prevăzut de lege, a acțiunilor organului de urmărire penală și a organului care efectuează activitate operativă de investigație în scopul depistării și înlăturării încălcărilor drepturilor omului încă la faza de urmărire penală și asigurării respectării drepturilor, libertăților și a intereselor legitime ale participanților la proces și a altor persoane.

Instanța de apel a concluzionat că avocatul Manoli Grigori, în numele petiționarului Gumenița Fiodor nu era în drept să atace ordonanța procurorului în procuratura raionului Leova Valeriu Babenco din 29.07.2015 de punere sub învinuire a lui Gumenița Fiodor, or, art.313 Cod de procedură penală prevede expres condițiile în care persoana poate ataca judecătorului de instrucție acțiunile și actele organului de urmărire penală. Instanța de apel a mai menționat că pe prezenta cauză petiționarul Gumenița Fiodor avea statut de învinuit, or, dacă cauza eventual s-ar fi aflat în instanța de judecată, ultima era în drept să hotărască asupra încălcării prevederilor legale care reglementează desfășurarea procesului penal, și în cazul în care ar constata o încălcare a normelor procesuale penale ce nu poate fi înlăturată decât prin anularea aceluia act, instanța ar achita persoana și ar fi eliberat-o de răspundere penală.

Procurorul era obligat în termen să dispună punerea sub învinuire a lui Gumenița Fiodor conform art. 361 alin. (1) și 190 alin.(5) Cod penal, în baza bănuielilor rezonabile de comiterea infracțiunilor imputate, sau scoaterea de sub urmărire penală, conform materialelor cauzei, procurorul a întreprins măsurile necesare pentru a-l înștiința pe Gumenița Fiodor despre înaintarea învinuirii. (f.d.57-60)

Instanța de apel a constatat că procurorul era restrâns în termen pentru înaintarea învinuirii, și pentru a nu tergiversa examinarea cauzei penale, a emis ordonanța de punere sub învinuire în privința lui Gumenița Fiodor, în lipsa acestuia, însă în prezența avocatului Zagaican Tudor.

Instanța de apel a concluzionat, de către prima instanță nu a întreprins toate măsurile în vederea verificării circumstanțelor cauzei și stabilirii circumstanțelor de fapt și de drept ale cauzei vizate, neîntemeiat a dispus anularea unui act al procurorului care în virtutea legii nu poate fi atacat judecătorului de instrucție.

La examinarea recursului, instanța de apel a ținut cont de prevederile recomandării Curții Supreme de Justiție nr.71 din 30.12.2014, cu privire la judecarea recursurilor împotriva încheierilor adoptate în ordinea prevăzută de art.313 Cod de procedură penală.

4. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs în anulare de către avocatul Mustață Eugeniu în numele petiționarului Gumenița Fiodor prin care a solicitat casarea deciziei și menținerea încheierii Judecătorei Leova din 15 decembrie 2015.

4.1 În argumentarea recursului, avocatul Mustață Eugeniu în numele petiționarului Gumenița Fiodor a invocat că:

- a fost încălcat principiul securității raporturilor judeciece făcând trimitere la practica CEDO;

- consideră că a fost modificată o hotărâre care are un caracter irevocabil de la pronunțare;

- instanța de recurs prin interpretarea extensivă a Legii a ajuns la concluzia admisibilității recursului fără a soluționa chestiunea termenului de prescripție;

- înaintarea acușării a fost efectuată contrar procedurii și cu încălcarea dreptului la apărare.

5. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia, pentru următoarele considerente.

În conformitate cu art. 452 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, persoanele menționate la art. 401 alin. (1) pct. 2) și 3), precum și, în numele acestor persoane, apărătorul sau reprezentantul lor legal, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac.

Iar, conform art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârile atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii.

Astfel, Colegiul penal reține că pot fi atacate cu recurs în anulare doar hotărârile judecătorești prin care a fost judecată cauza penală în fond, adică hotărârile irevocabile de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal, după epuizarea căilor ordinare de atac reglementate de Capitolul IV, Secțiunea I și Secțiunea II din Codul de procedură penală – calea apelului și a recursului ordinar.

Analizând dispozițiile legale expuse mai sus în raport cu speța dată, rezultă că decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 18 septembrie 2019, adoptată în ordinea art. 313 Cod de procedură penală, nu intră în categoriile de hotărâri irevocabile prevăzute de art. 452 alin. (1)

Cod de procedură penală, ce pot fi contestate cu recurs în anulare la Curtea Supremă de Justiție, astfel încât în speță, recursul declarat împotriva deciziei instanței de recurs este inadmisibil, deoarece o asemenea hotărâre nu este susceptibilă de a fi atacată cu recurs în anulare.

În temeiul celor menționate, se impune soluția inadmisibilității recursului în anulare declarat, din motiv că nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut prevăzute de art. 455 Cod de procedură penală

6. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 1) art. 456 Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de către avocatul Musteață Eugeniu în numele petiționarului Gumenița Fiodor prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 18 septembrie 2019, deoarece nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut, prevăzute în art. 455 Cod de procedură penală.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 10 iulie 2020.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Boico Victor

Cobzac Elena